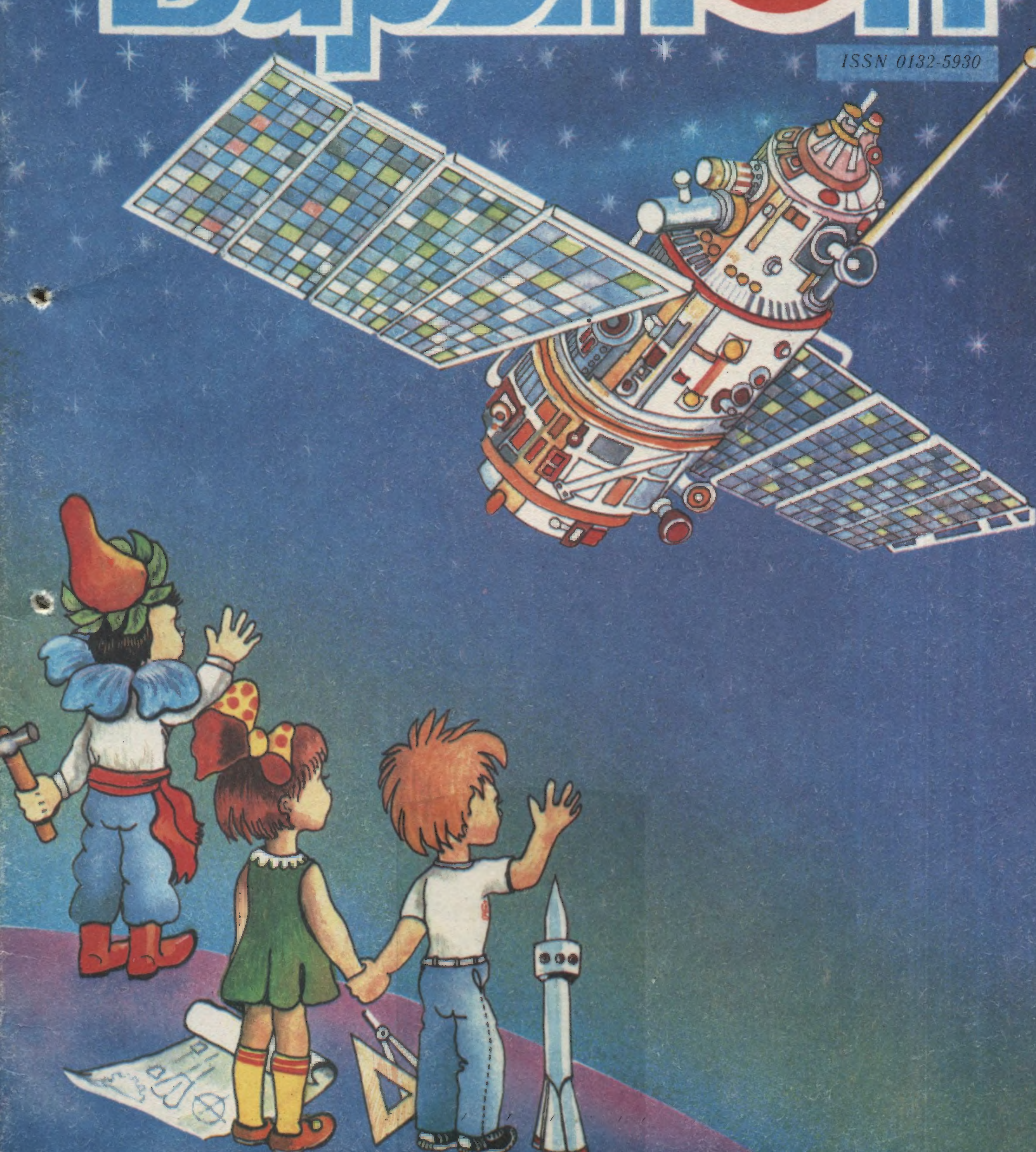
Барвінок

4
1988

ISSN 0132-5930

ЕКЗАМЕН... ДЛЯ ЖОВТЕНЯТ

Ось і прийшло у всі-всі жовтенятські групи свято — Всесоюзний тиждень жовтенят. Щороку з 16 по 22 квітня він гостює у дівчаток і хлопчиків. І не просто гостює, а перевіряє: як жили вони протягом року, чого навчилися. День дружби, день здоров'я та спорту, день Червоного галстука тільки там проходять цікаво, де їх чекали і старанно до них готувалися.

ПОСВАРИЛИСЯ ПАЛЬЧИКИ

Сьогодні у школі — день праці. Андрійкові разом з однокласниками доручили посадити деревця на шкільному подвір'ї. І ось вони вже з лопатами, саджанцями вийшли надвір. Раптом Андрійко відчув, що з його правою рукою щось діється — пальці самі ніби розбіглися в різні боки, і деревце впало на землю. Хоч як намагався хлопчик взяти його знов — нічого не виходило. Довелося брати саджанець лівою рукою.

Андрійко хотів усе-таки зробити щось і правою рукою, але вона не слухалася. Може, захворіла? Так не забив її, не натомив. Лише ввечері хлопчик збагнув, чому так сталося.

Він уже засинав, коли почув чийсь ледь чутний, але пихатий голосок:

— НЕ ХОЧУ І НЕ БУДУ вас слухатися. Ви мені хто? Ніхто.

Йому підтакнув другий:

— Справді, ЧОМУ ЦЕ Я ПОВИНЕН когось слухатися?

Втрутився в суперечку й третій:

— НАБРИДЛО, НАБРИДЛО — те зроби, те принеси.

А четвертий додав:

— ЯКБИ сконструювати машину, котра все за мене робила б!

Найтонший, п'ятий голосок погоджувався з рештою своїх товаришів:

— Ех, КРАЩЕ НІ ПРО ЩО НЕ ДУМАТИ, лягаймо спати.

Андрійко глянув на свою праву руку і здогадався — сперечалися пальчики.

— Десь я уже чув ці слова...— розмірковував хлопчик.— Та це ж!..— Андрійко все зрозумів — пальчики повторювали його власні слова!

Мама каже, що треба почистити черевики, а він: НЕ ХОЧУ, НЕ БУДУ. Нагадує, що забув застелити ліжко, а він: НАБРИДЛО. Просить сходити по хліб, а у відповідь: ЧОМУ ЦЕ Я ПОВИНЕН? А хіба він не мріяв про машину, яка б і зуби за нього чистила, і уроки вчила, і портфель зі школи несла?..

«Пальчики!— зашепотів Андрійко.— Не сваріться. Я... більше ніколи-ніколи не буду лінуватися».

Пальчики, ніби на знак згоди, дружно випрямилися. Відтоді Андрійкові руки ніколи вже не відмовлялись від праці.

ЯК ТОБІ ЖИВЕТЬСЯ, ЗІРОЧКО?

Дня Червоного галстука, звісно, найбільше чекають третьокласники. Адже вони стануть піонерами. А чи всі готові до того, щоб їх назвали юними ленінцями? На зборі ви, жовтенята, повинні зважити, і як вчиться майбутній піонер, і як допомагає вдома, і чи сумлінно ставиться до своїх доручень, і який товариш з нього. І не забудьте запитати про жовтенятську зірочку — як їй живеться. Це не значить, що перед вступом у піонери всі повинні бігти в магазин і купувати нові зірочки. Поцікавтеся, чи бережуть їх жовтенята. А якщо все ж зірочка зламалася? Що робити з нею? Ні в якому разі не викидайте її — збережіть. Хай вона, як і ваш перший підручник «Буквар», нагадує про пам'ятні, радісні, дуже дорогі для вас дні.

СТАНЬТЕ ХОРОШИМИ ВОЖАТИМИ

Хто упродовж року допомагав вам, жовтенятам, жити цікаво? Хто разом з вами радів п'ятіркам? Ходив у походи? Вожаті-піонери. Тож у дні Всесоюзного тижня жовтенят і ви не забудьте про своїх старших друзів. Запросіть їх на святковий збір, вручіть подарунки, виготовлені своїми руками.

А кому не пощастило з вожатими? Вони начебто й були, і водночас нічого не залишили після себе в жовтенятській групі. Таке, на жаль, ще подекуди трапляється. Як бути тоді? Гадаю, вам треба добре запам'ятати таких вожатих. Навіщо? Щоб через рік, два, коли самі станете піонерами, не забували про своїх жовтенят, були б їм надійними старшими друзями.

«Клуб жовтенят» веде Світлана ПРУДНИК

Малюнок О. ПЕТРЕНКА

Вадим ШКОДА

ГОША

На станцію Розлив Володимир Ілліч та його супутники приїхали вночі. До будинку № 2 на П'ятій Тарховській, де мешкала сім'я робітника Миколи Олександровича Ємельянова, підійшли так, що ніхто й не помітив. Стояла тиша. Від озера тягнуло прохолодою.

Надія Кіндратівна, дружина Ємельянова, порядкувала біля мідного самовара, розливаючи в чашки окріп і додаючи в них заварку.

— Попийте гаряченького з дороги... — Вона затнулась.— От тільки цукру немає...

— Дуже дякую!— Володимир Ілліч взяв з рук хазяйки чашку.— О-о! Чай з м'ятою... Чудово... Страшенно смачно!

Микола Олександрович відкашлявся:

— Ви вже пробачте, Володимире Іллічу, що ми поселимо вас у сараї, на горищі. Будинок саме ремонтується...— Він зніяковів.

— Що ви, що ви! Не турбуйтеся!— Ленін підвівся.— Це ми повинні вибачатися, що завдали вам стільки клопоту — серед ночі чай попиваємо.— Він огледівся.— То куди йти?

Горище було вислане свіжим духмяним сіном. Ємельянов поклав поверх ковдру й подушку.

— Зовсім як у дитинстві, — замислено промовив Ленін.— Чудово!

Вранці на горище піднявся Микола Олександрович. Поцікавився, як спалося гостю на новому місці, й запросив його снідати. Усі, і дорослі, й діти, сіли на кухні навкруг великого столу. Микола Олександрович познайомив Леніна з синами.

— А це наш головний богатир — Гоша,— Ємельянов погладив по русявій стриженій голівці наймолодшого, котрий зосереджено роздивлявся незнайомця.

— Щаслива ви людина, Миколо Олександровичу!— Ленін обвів задумливим поглядом синів Ємельянова.— Гарні у вас діти... Буде гідне поповнення робочої гвардії,— помовчав і, стишивши голос, додав:— Ви попередили хлоп'ят, що про наш приїзд не можна нікому ні слова? Навіть своїм приятелям?..

— Не турбуйтесь, Володимире Іллічу! Мої хлопці вміють тримати язик

за зубами. Поліція не раз до нас навідувалася та й ні з чим ішла геть. А ми ж і зброю, і листівки ховали... Все ясно, хлопці? Роток на замок!

— Так, так... Ну, а ось цей, найбільший, нікому не скаже, що тут живе незнайомий дядя?— лукаво глянув на Гошу Володимир Ілліч.

— Не скажу,— буркнув Гоша й прилип до материної спідниці. Усі засміялися...

Минуло кілька днів. Якось під вечір до будинку Ємельянових підійшов худорлявий чорнявий чоловік. Не заходячи в хвіртку, уважно оглянув подвір'я. На колоді біля сарая сидів засмаглий хлопчик, порався з вудочкою. Більше нікого.

— О, який гарний хлопчик!— голосно мовив незнайомий.

Гоша і оком не моргнув. Тоді чоловік дістав з кишені шоколадку в яскравій обгортці.

— Хлопчику, хочеш цукерочку?.. Підійди до мене, не соромся.

Гоша не зрушив з місця, мовляв, ото ще придумав!

— Ну, що ж ти мовчиш? Підійди, візьми цукерку...— Незнайомий трохи розгубився, не розуміючи, в чому річ. (Тут я зазначу, що цукерок діти простих людей тоді й не бачили. Щó цукерки — хліба не вистачало!)— Хлопчику, скажи-но... Чи немає у вашому домі чужого чоловіка? Не поселився, бува, хто-небудь у вас недавно? Мені...

Гоша клубком скотився з колод і помчав у будинок.

— Мамо!— вигукнув він на ходу.— Тут шпик!.. Шпик!

Надія Кіндратівна злякано виглянула з-за дверей і... відразу все зрозуміла. Та заспокоїти сина не встигла. Пролунав привітний голос Володимира Ілліча:

— Здрастуйте, Якове Михайловичу! Радий вас бачити!— Ніхто не помітив, як він підійшов.— Проходьте... Чекавчекав я вас, батечку... Що в Пітері?

— Вас і не впізнати...— потискуючи йому руку, сказав Свердлов і, кинувши оком на Гошу, додав:— І охорона у вас надійна. Я вже й так, і сяк до нього, шоколадкою підманював, а він мовчить, і все!

— Нічого дивного! Адже ми з Гошею друзі!— серйозно сказав Володимир Ілліч.— А в друзів закон — допомагати один одному,— він підморгнув Гоші.— Цукерку ти все-таки візьми — заслужив... Молодець!

Розмовляючи про щось своє, Ленін та Свердлов попростували у глиб двору. А Гоша підібрав вудочку й побіг до озера. Відомо, що найкраще карась клює перед заходом сонця.

Переклала з російської
З. ЧЕКАЛІНА

Малюнки Л. МАТЯША

Анатоль ГРАЧАНИКОВ

ПЕРЕМОГА

Перемога,
Перемога...
Довга-довга
Крізь війну дорога.
Стяг червоний
На передовій,
І останній,
І останній бій.

Обеліски,
Обеліски...
Ми вас, рідні,
Бачимо з колиски.
Це для нас назавше,
На віки.
Це — людської слави
Маяки.

Над землею,
Над землею,
Батьківською,
Рідною моєю,
Сонце миру
Високо зійшло,
Щоб війни на світі
Не було.

Щоб ніколи,
Щоб ніколи
Нас воєнні біди
Не бороли,
Хай горять,
Немов зірки ясні,
Перемоги нашої
Вогні.

КРАЄВИДИ БІЛОРУСІЇ

Білорусії
Краєвиди...
Передзвони
Озер, лісів.
Над ланами
Картоплі й жита —
Сивих, древніх курганів
Спів.
Це земля наша —
Рідна, безкрая,
Це поля і луги
Ув імлі,
Над якими
Одвіку літає
Бусол —
Символ
Безсмертя
Землі.

СОН

Наснився
Сон Орисі —
Аж зойкнула
Вона,—
Що заблукала
В лісі
Вона
Одним-одна.

Од промінця
Раптово
Прокинулась мала:
— Матусю,
Як чудово,
Що ти
Мене
Знайшла!

Я в лісі
Не кричала,
Хоч лячно
Самоти.
Я тільки
Сумувала:
Ну, як без мене
Ти?

Переклав з білоруської
В. МОРУГА

Малюнок О. ГЛУЩЕНКА

Олесеві Терентійовичу Гончару виповнилося сімдесят років. Привітаймо ж улюбленого письменника з ювілеєм, побажаймо йому щастя-здоров'я, натхнення та нових незабутніх зустрічей з юними читачами.

Олесь ГОНЧАР

СТЕПОВА ТИША

Уривок з роману «Твоя зоря»

Нам, пастушатам, доводиться пасти поокремо, водячи своїх корівок за налигачі по межах, де для них багато наросло пирію, чи ось по такій польовій доріжці, де Ряба твоя, поволі посуваючись, чепурно вищипує м'який спорищець попід самим житом, що стіною, вище за тебе, голубіє край дороги. Паси та пильнуй, щоб не хапнула твоя ласуха чийогось колоска, бо тільки лизне — одразу де й візьметься господар, налетить, нагримає, а то й вуха намне...

Кирик о цій порі від тебе далеко, десь він аж за третім горбом пасе, загубився з корівчиною серед хлібів, а ти тут блукаєш по межах або вподовж польової доріжки, що, безлюдна, задумана якась, побігла й побігла поміж хлібами, невідомо й куди.

Струмує повітря, тиша мліє, і ніде нікого. Сам-один. Спіймаєш коника-стрибунця і чуєш, як він, маленький, рветься в тебе крізь пальці своїм пругким, повним енергії тільцем, а ти, маючи безмежну владу над ним, над його життям і смертю, тримаєш це тріпотливе створіння й роздумуєш: пустити чи ні? Жити йому чи не жити? І якщо не залишилось удома прожерливе галченя, що його маєш годувати, тоді доля стрибунцеві усміхнеться, підкинеш його з долоні: живи! І зникне в житах твій зелений кінь щастя.

Зупинився, не рухається наш степовий час. Дрімає дорога, немов укрита. Повітря незрушне, склисте. Сонце ніби припнуте налигачем на місці, ніяк не хоче рухатись до тієї позначки, коли тінь твоя так зменшиться, що вже зможеш її переступити чи бодай перестрибнути, добре знапружившись. Так сумно тобі самому, повитому в цю бринливу тишу степову, де лиш твоя дитяча самотність перекликається через пагорби й жита з Кириковою самотністю.

Звідкись ніби пісня сумовита до тебе долітає, чиясь мати-птиця людським голосом скаржиться: «В мене діти — малоліти, не здужають в степ летіти...» І враз ти ось виріс, стаєш завбільшки як ранішня тінь, і тебе вже кудись проводжають, тужать за тобою, а ти втікаєш, щоб не плакали, бо ж дощі змиють тобі головоньку, а розчешуть дрібні терни...

І знову сам, сам. Зустрінеться тобі товаришем тут хіба що стовпчик межовий, що ниви чиїсь розполовинює, вилізеш на нього, зовсім як у тій колядці, складеній для найменших:

Я маленький хлопчик,
Зліз на стовпчик,
У дудочку граю,
Всіх вас забавляю...

Стоїш на стовпчику між хлібами, гукаєш десь туди, аж за третє жито:

— Кирику-у-у-у!

А у відповідь:

— У-у-у!

Лиш луна голос подає...

Малюнки Д. ЗАРУБИ

Емілія САТАЛКІНА

ЛІТАЧОК

Мій зошит в лінійку
Аж страшно відкрить:
З граматики двійка
У ньому стоїть.

Хвостата, як видра,
Мов жаба, гидка...
Той аркуш я вирвав,
Зробив літака.

Ніхто не помітив,
Порожній був клас.
Єдиний лиш вітер
Почув мій наказ:

— Не гаючи часу,
В далекі світи
Подалі від класу
З віконця лети!

Та слухать не хоче
Команду літак,
В шкільному садочку
Сідає. Ось так!

Спіймала Надійка
Літак мій. І от...
Всі бачать, що двійка —
Поганий пілот.

Людмила КУДРЯВСЬКА

САМ НЕ ЗНАЮ, ЩО РОБИТЬ...

Тільки я до рук візьму
Чашку а чи блюдце,
Не збагну ніяк,
Чому —
Дз-зеньк!—
І розіб'ються.

Книжку я до рук візьму,
Не мине й хвилинки,
Не збагну ніяк,
Чому —
Тр-рісь!—
Нема сторінки.

Ручку я кручу в руках,
Ну й міцна попалась...
Не збагнув я навіть, як —
Бац!—
І вже зламалась...

Майстрував модель свою,
Клей узявши в руки,—
Ляп!—
Обличчя все в клею,
І піджак, і брюки...

Сам не знаю, що робить
З прикрістю такою,—
Бо не хочуть речі жить
В злагоді
Зі мною!

З російської

НАША ПОШТА

Щоранку Поштарик поспішає до редакції з великою сумкою. А в ній — повно листів.

— Якщо й надалі жовтенята надсилатимуть стільки новин, то тобі, Барвінку, доведеться шукати помічника,— жартує малий листоноша.— Цікаво, про що діти пишуть?

— Ось бандеролька з написом: «Обережно, фото!» Давай подивимось.— Барвінок дістає знімки. На них — папуги, павичі, дикі гуси, лебеді...

Знімки і листа прислали Світлана Кравченко та її подруги з Тарасівської школи, що на Херсонщині. Вони й розповіли, як з'явився в них шкільний зоопарк. Спочатку був живий куточок. Там жили морські свинки, хом'ячки, їжачок. Потім почали люди зносити до юннатів хто поранене комбайном зайченя, хто куріпку чи голуба. Торік серед зими колгоспники принесли двох зне-

Сергій ШЕЛКОВИЙ

КОСМОНАВТ ГАЛАКТІОН

Капітан Галактіон,
Мудрий пес на йменння Прон
І співучий птах В'юрок
Всю галактику велику
Облітали і без ліку
Перебачили зірок.

Там усеньку ніч космічну
Попід небом фосфоричним
Птах В'юрок не замовкав,
В хащах синіх дивовижних
По бузкових травах ніжних
Пр́оник весело стрибав.

А тоді летіли знову
В темінь чорно-фіалкову
Три мандрівники малі,
Заблукати не страшились,
Бо тримала їх на силі
Дальня зіронька в імлі.

Бо, як тільки сум охопить,
Глянуть друзі в телескопи
Й серед неба віднайдуть
Найріднішу в цілім світі
Цятку чистої блакиті,
Що освітлює їм путь.

І присниться їм, напевне,
В зелен-парках місто древнє,
Плин Дніпра, сади, поля...
Щонайкращим буде сон цей
Про планетоньку під Сонцем
З рідним іменем — Земля!

Переклала з російської
О. ЗАБУЖКО
Малюнки Ю. СТЕФАНИШИНА

силених лебедів. Для них школярі з допомогою вчителів обладнали вольєри, зробили копанку. Юннати старанно доглядають мешканців зоопарку.

— Ой, які молодці тарасівські природоохоронці! — похвалив Поштарик.

— Так, — згодився Барвінок, — а ось послухай, який незвичайний зоосад створили жовтенята Запорізької середньої школи № 97. В ньому іграшкові зайці, ведмежата, кошенята, курчата, лисички, вовки. А виготовили їх діти в гуртку «Умілі руки». Коли назбиралося чимало таких іграшок, вони влаштували ярмарок солідарності, а виручені гроші — 110 карбованців — переказали в Радянський фонд миру.

— Цікаво, а про що пишуть інші діти? — питає Поштарик.

— Про це ми розповімо в наступних номерах, — мовив Барвінок. — Отож, друзі, чекаємо ваших листів.

Микола ЗАЄЦЬ

СВІТЛОФОР

На узліссі —
Мухомор,
Як червоний світлофор.
Обережно,
Збавте хід —
У мура́х тут перехід!

Любов ПШЕНИЧНА

СКОРОМОВКА

Дуб до дуба дріботів:
— Дай, дідусю, жолудів!
— По мені дощі ходили,
Жолудята не вродили.

Що заховано у листі дуба?

Станіслав КОСЕНКО

ТОНКОСЛІЗКА

— Хто у зошиті
Набризкав?
— То все ручка
Тонкослізка.
Це не ви її
Навчили
Гірко
Плакати
Чорнилом?

Переклав з російської
О. ІЛЬЧЕНКО

Тамара ЖУРБА

ОТЕПЕР Я ЗНАЮ

Під зеленим буком,
Сівши на травичку,
Вчили разом букви
Я й моя сестричка.
— «В»,— кажу я,— в-возик,
Або в'яз у гаї...
— Ні,— сестричка в сльози,—
Я не пам'ятаю.
— «Ч» ось, ч-черевики
Ти новенькі взула.
— Ні,— сестричка хника,—
Цю я теж забула...
— «Ж»,— кажу я,— ж-жменя,
«П», перепеличка,
«В»,— кажу,— в-варення
В сінях на поличці...
— О! — схопилась Рая.—
Отепер я знаю!

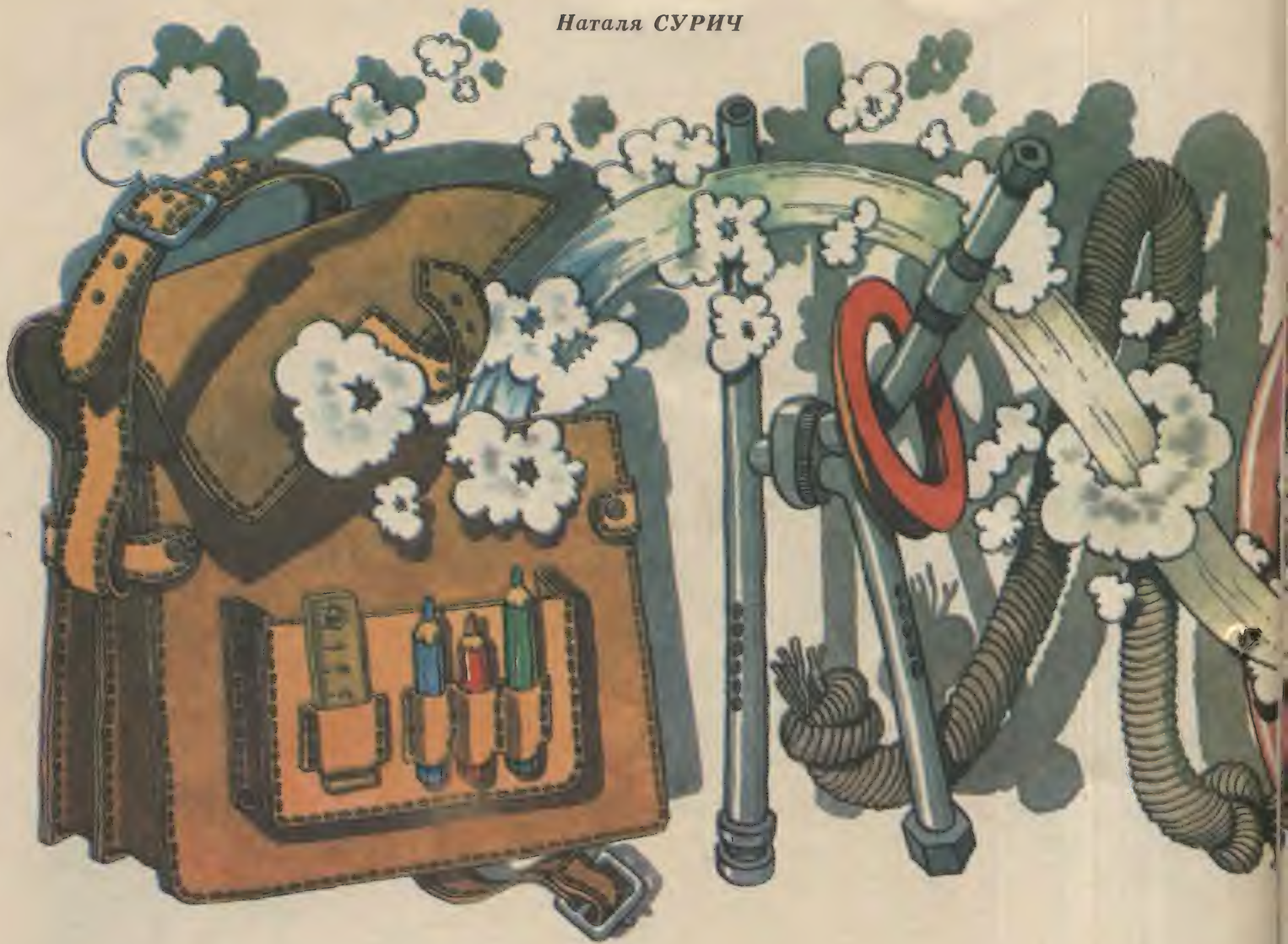
Гриць ПОНОМАРЕНКО

ЛЕЖЕБОКА

Із Юрком сама морока.
Це не хлопець —
лежебока.
Цілий день лежить, лежить...
Як такому в світі жить?
Ми копаємо грядки,
Ми обкопуєм дубки.
А дідусь гукає збоку:
— Гей, невтомні малюки,
Обкопайте й лежебоку.

Малюнок Д. ЗАРУБИ

Наталя СУРИЧ

Оповідання

Женя і Костя мало схожі: один маленький, жвавий, рухливий, невтомний вигадник; другий — високий, повільний, мовчазний, розсудливий. Але це не заважає хлоп'ятам дружити, їх, як мовиться, водою не розіллєш. Ось і зараз про щось собі тихенько шепочуться. Їхню бесіду перериває голос учительки Олени Анатоліївни:

— Ви, діти, можете взяти участь у конкурсі дитячих іграшок-саморобок.

— Як? Як? — почулося з усіх кінців.

— А ось як. Кожен із вас може зробити своїми руками іграшку, і якщо вона вийде цікавою і красивою, переможе на міському конкурсі, то поїде до Москви, на всесоюзну виставку.

Першою підняла руку відмінниця Оля:

— Я щось вишию.

— А я намалюю фарбами велику картину,— сказала Ніна.

Робота в другому класі закипіла. Кожному хотілося, щоб найкращою, найоригінальнішою була його іграшка. Лише Женя щоразу міняв заняття: то малював, то клеїв, то ліпив, але жодної роботи не закінчував.

— Так ти й за рік не встигнеш, — зауважив йому Костя.

Женя безтурботно засміявся і таємниче повідомив:

— Це я все навмисне, а справжню іграшку готую вдома...

— І що це в тебе таке незвичайне?

— Секрет,— відповів Женя.— Навіть для тебе.

У призначений день чого тільки не

було на партах: вишивки і макраме, малюнки і аплікації, вироби з соломи, пластиліну, дерева, глини, паперу. В центрі барвистої ромашки сліпучо білів голуб — Костина робота. Женя, як і інші діти, уважно розглянув іграшки однокласників, похвалив друга:

— Непогано... А тепер подивіться на мій секрет,— він обережно дістав із портфеля і підняв над головою клоуна. Так, так, великого клоуна з яскравих клаптиків тканини і різнокольорових ниток.

Цієї миті вони були схожі. У обох — усмішки до вух: у Жені — від задоволення, у клоуна — від веселої вдачі. Клас захоплено загув.

— Це клоун-голочниця,— пояснив Женя і показав, як можна повісити іграшку та куди втикати голки і шпильки.

— Ох і Женька! Як це в тебе так гарно вийшло?— щиро здивувався Костя.

— Твій клоун, Женю, напевно в Москву поїде,— додала Оля.

Справді, клоуна визнали одним з найкращих сувенірів навіть на великій міській виставці. Женя почував себе іменинником. Він і не уявляв, що...

...Що саме в цей час у спорожнілому після виставки залі раптом ожили, зарухались, зашуміли іграшки-переможці. І то не біда, що клоун і Петрушка — із клаптиків тканини, Голуб — із фанери, Матрьошка — із глини, а з обрізків хутра — Собачка... Адже ті,

хто виготовляв їх, доклали в роботу стільки тепла!

— Я клоун, клоун-голочниця, добрий вечір усім-усім!

— Добрий, добрий,— першими відгукнулися Матрьошки.

— Добрий вечір,— обізвалися й Ляльки.

— Давайте дружить,— прогавкав потішний Пес.

— Я Петрушка, театральна іграшка, пропоную не спати. Нехай кожен розповість про себе...

Ось надійшла черга і до клоуна. Нові друзі, затамувавши подих, слухали, як із вати зробили подушечку, потім обшили її яскраво-голубою тканиною — так вийшов м'який животик для голок...

— Потім до країв подушечки пришили тугі мотузочки з різнокольорових ниток — мої руки-ноги,— весело продовжував клоун,— голова моя,— він погладив себе по маківці,— із жовтого клубка ниток, а волосся — зі скручених у спіральки темно-коричневих. Ковпачок із картону, обклеєного червоним клаптиком тканини. Потім мені приклеїли рот із червоної нитки,— клоун пустотливо усміхнувся.— Ніс у мене із клубочка, бачите? А коли в мене з'явилися ще й очі, тоді я побачив світ... Які то були ласкаві руки!..— клоун замовк і почервонів.

— Звичайно ж, це були руки другокласника Жені? — поцікавився Петрушка.

— Руки в цього хлопчика справді золоті,— почав було Голуб, але клоун не дав йому закінчити:

— В тому-то й річ, що це були руки не Жені, а спритні, трудолюбиві руки його мами...

— Як?!— ойкнули всі разом.— Так ти мамин?

У залі запанувала тиша. Потім іграшки обурено зашуміли: обман! І надумали вони всі разом провчити нечесного хлопчика.

Наступного дня, коли Женя за звичкою недбало поклав у парту портфель, він раптом наштовхнувся на щось м'яке. І витяг... Що б ви думали? Так, свого клоуна-голочницю...

«Отже, все розкрилось. Мені так хотілося зробити щось незвичайне, але не вийшло. Я ледве умовив маму мені допомогти, і ось тепер... Як же бути?»

Женя вирішив порадитись із Костею. На перерві вони довго про щось шепотілися біля вікна.

Після уроків Женя все розповів однокласникам. Діти дивились на хлопця мовчки, з докором.

— Оце так історія... І завжди, Женю, з тобою щось та й скоїться,— нарешті порушила тишу Оля.

— Така іграшка — і ніхто її не побачить,— пошкодувала Ніна.

— Справа не в клоуні,— сказав Костя,— а в тому, що Женя всіх обманював.

Женя низько опустив голову:

— Я зроблю клоуна сам, тільки почекайте.

— Але ж він все одно не потрапить до Москви,— не втрималася Оля.

— А що коли ми подаруємо іграшки, які лишилися, дітям? Адже все, що ми зробили, вийшло непогано,— сказав Костя. І додав: — Коли Женя зробить свого клоуна.

— Так, а ще ми розповімо дітям, що іграшки не лише купують у магазині, а й роблять своїми руками,— підтримала Костю Оля.

— Ми покажемо малюкам, як можна зробити такі іграшки самим, без допомоги мами,— Сергійко докірливо глянув на Женю.

У клас увійшла Олена Анатоліївна.

— Що ж ми робитимемо з іграшками, які лишилися? — запитала вона.

— Віднесемо у дитсадок... через тиждень,— сказала Оля.

— Чому через тиждень? — здивувалася вчителька. Але раптом вона помітила зніяковілого Женю з клоуном.— Ну що ж, якщо ви так вирішили...

Переклала з російської
Н. КИР'ЯН

Малюнок
Л. ХАРЛАМПІЄВА

До школи завітав наш автор Олексій ШТОЙКО. Він приніс записану зі слів хлопчика Сергійка розповідь про

УРОК МАЛЮВАННЯ

Почався урок малювання. Я обміняв кольорові олівці на марки, а Петрик свої десь розгубив.

Вчителька Раїса Григорівна поклала на стіл червонобоке яблуко й сказала:

— Зараз намалюємо яблуко.

А Петрик ніби й не чув учительки. Він швиденько чорним олівцем намалював у зошиті двогорбого верблюда й підписав: «Сергійко — верблюд».

Сергійко — це я. І ніяких горбів у мене немає. Я дуже образився, намалював довгошию жирафу і підписав: «Петрик — жирафа». Якщо відверто, то в Петрика дуже коротенька шия, але я йому віддячив. Він, певно, теж образився, бо ось у його альбомі з'явилася якась головата потвора з підписом: «Сергійко — бегемот». Я, недовго роздумуючи, намалював крокодила і підписав: «Петрик — крокодил». Ще мить — і Петрик показує мені з довгим, як батіг, хвостом мавпу і підпис: «Сергійко — мавпа». Через кілька хвилин я намалював довговухого осла і внизу слова: «Петрик — осел». Петрик розсердився, що я йому намалював на півзошита вуха, і своєю ногою притиснув до підлоги мою ногу.

— Ти довших не міг намалювати? — зашепотів він.

Я щосили щипнув Петрика за коліно, що він аж ойкнув на весь клас. Учителька уважно подивилася на Петрика і послала його до шкільного лікаря, гадаючи, що він занедужав. А Петрикові цього й треба: він чкурнув надвір.

В кінці уроку вчителька проходила між рядами парт, розглядаючи малюнки. Найдовше стояла біля мене, ніби уважно шукала між звірами червонобоке яблуко. Але даремно. Його там не було. Та й звірі, мабуть, не дуже вдалися, бо мої художні здібності Раїса Григорівна оцінила двійкою.

А Петрикові пощастило. До його альбома вчителька й не глянула. І чого я разом з ним не ойкнув?

Дорогі діти!

Ви побували на уроці малювання в одній школі, познайомилися з хлопчиками — Петриком та Сергійком. А скажіть мені: хто з них вам сподобався? І що б вам хотілося сказати цим хлопчикам? Давайте гуртом подумаємо над відповіддю...

ВАШ ПРОФЕСОР МАКІВКА

Малюнок Н. ХАРЛАМПІЄВОЇ

Анатолій БОРТНЯК

ЯК РОБЛЯТЬ ХЛІБ

(За українською народною казкою)

Вийшов з лісу вовчисько,
Підтягнув живота...
— Чи не хочеш ти хліба?—
Хтось у нього пита.
Зирк, а то серед поля
Посивілий мужик.
Вовк з окрайцем заледве
Не ковтнув і язик.
Не доводилось вовку
Їсти хліба раніш.
Просить він селянина:
— Ще окрайця відріж.—
А наївшись досита,
Умостився під сніп
І давай він хвалити:
— Ой, смачний в тебе хліб!
Та такий, що, здається,
Споживав би весь вік!
Як же ти його робиш? —
Усміхнувсь чоловік:
— Добре зорюю поле.
— І готовий хлібець?
— Ні, скородити треба.
— А тоді вже й кінець?
— Ще угноюю землю,
Щоб родюча була.
— А тоді на підводі
Хліб везеш до села?
— Ще зарано возити!
Переорюю знов.
— І давай ласувати —
Хліб рум'яний готов?

Барвінкова скарбничка

Олександр
ОЛЕСЬ

* * *

Роси́, роси́, дощику, ярину́,
Рости, рости, житечко, на лану,
На крилечках, вітрику, полети,
Колосочки золотом обмети.

Як достигне житечко на лану,
Прийдуть люди жатоньки ярину,
Блискавками косоньки заблищать,
Золотими кобзами забряжчать.

Хай лише посунеться в поле цап,
Хай лише наважиться він на хап.
Руду йому бороду одсічем,
Облупимо півбока сікачем.

Роси́, роси́, дощику, ярину,
Рости, рости, житечко, на лану,
На крилечках, вітрику, полети,
Колосочки золотом обмети.

1919

Любі діти, ви прочитали веснянку, яку написав для вас український поет. Коли ваші бабусі та дідусі були малими, то залюбки її співали. Бо кожному хотілося, щоб швидше-швидше надійшла весна. А ви умієте весну закликати? Знаєте веснянки? Цікаво, які? Від кого ви їх навчилися? Мабуть, від старших людей? Давайте ж гуртом підготуємо у нашій «Барвінковій скарбничці» сторінку народних веснянок. Чекаю ваших листів.

БАРВІНОК

Малюнок О. МІХНУШОВА

Минуло десять років, як дитяча художня студія Московського будинку піонерів міста Києва гостинно запросила до себе дівчаток і хлопчиків. Час начебто й невеликий, та зробили гуртківці багато. Вони постійно влаштовують виставки, знайомлять зі своїми творами жовтенят і піонерів шкіл Києва, інших міст України, школярів Москви та Зоряного містечка.

Малюнки юних киян експонувалися за кордоном. Дітей нагороджено дипломами та цінними подарунками на міжнародних виставках «Я голосую за мир», «Африка бореться», «Африка будується».

Юні художники надіслали свої малюнки і до «Барвінка» — на конкурс «Мій рідний край».

Первоцвіт

КОНКУРС ЮНИХ ХУДОЖНИКІВ «МІЙ РІДНИЙ КРАЙ»

«НА ІПОДРОМІ». *Малюнок Павла* СМИРНОВА, *11 років*

«ЮННАТИ». *Малюнок Лесі* БАКУТИ, *10 років*

«ДІВЧАТА ЗАБИВАЮТЬ ГОЛ». *Малюнок Люди* ОСАДЧОЇ, *10 років*

«У БАБУСІ». *Малюнок Олени* ІШКОВОЇ, *10 років*

ДОБРЕ ДІЛО

Того дня ми стільки всього набачилися! Бо була весна, ліс прибрався, мов на оглядини. Мерехтіло в очах від розмаю квітів, приємно паморочилася голова від запахущого молодого листя, від пташиного пересвисту.

Як переходили видолинок, Інну щось шарпнуло за ногу. Глянула — а нога потрапила в сильце.

Було сильце із тонкої линви. Років п'ять чи більше тому якийсь браконьєр поставив його на заячій стежині, примотавши кінцем до дубка. Хтозна, чи потрапило коли в нього необачне звірятко, а от дубкові вийшла від того велика шкода: линва глибоко врізалася в стовбурець і не давала деревцю рости. Ми трохи поморочилися, але таки розмотали ту линву й визволили деревце...

От і вся пригода. Здавалося б, давно пора її забути. А Інна ні-ні та й сьогодні ще:

— Пригадуєш, як дубка визволили?

І все через те, що ми тоді не просто провели у лісі хороший весняний день, а й зробили хоч маленьке, але добре діло.

У бору грибочків наберу

ХОЛОДНІ ЖАРИНКИ

Щоб знайти цього невеличкого гриба, довго видивлятися не треба. Напровесні у лісі він сам зупинить вас. Блимне яскраво-червоною жаринкою з-під прілого торішнього листя: ось, мовляв, який з мене красень вдався! Де вже тут не зупинитися та не подивуватися.

Але не поспішайте зрізати його чи зривати. По-перше, саркосцифа яскраво-червона (так називається цей гриб) — неїстівна. По-друге, нехай оця холодна жаринка милує зір ще й іншим мандрівцям, що також навідаються квітневої пори до лісу.

А їстівними грибочками ліс вас обдарує трохи пізніше. Неодмінно обдарує.

Виявляється...

...верхній родючий шар грунту, який дає життя всім рослинам і годує все живе на світі, сам зростає дуже і дуже повільно. Для утворення на полі шару товщиною 18—20 сантиметрів, тобто саме такого, на якому виросте хлібний колос, потрібно кілька тисяч років. А при невмілому чи недбайливому господарюванні родючий грунт може загинути швидко й безповоротно.

ВІКНО У ДИВОСВІТ

Рівно шістдесят років тому побачив світ перший номер журналу «Юный натуралист». Тоді, у квітні 1928 року, вийшов він усього на восьми сторінках тиражем 2600 примірників.

Нині «Юный натуралист» — один з найулюбленіших журналів не лише школярів, а й багатьох дорослих. Тираж його зріс більше ніж у тисячу сто п'ятдесят разів, а обсяг — вшестеро. Журнал став своєрідним вікном, широко відкритим у дивовижний і прекрасний світ природи, добрим, розумним порадником і вчителем, який допомагає пізнати красу та багатство рідної землі.

Щиро вітаємо ювіляра!

Сторінку веде письменник Євген ШМОРГУН
Малюнок Л. МАТЯША

БАРВІНОК

ЖУРНАЛ ЦК ЛКСМУ ТА РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ РАДИ ВСЕСОЮЗНОЇ ПІОНЕРСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ІМЕНІ В. І. ЛЕНІНА ДЛЯ ШКОЛЯРІВ МОЛОДШИХ КЛАСІВ
Журнал нагороджений Почесною Грамотою Президії Верховної Ради Української РСР

Технічний редактор **М. К. Акопова**
Коректор **С. І. Гайдук**
Макет **Ю. Стефанишина**
На обкладинці малюнок **Л. Матяша**

Журнал видається українською та російською мовами. Засновано в 1928 році. Виходить раз на місяць. Рукописи не повертаються.

Здано до набору 21.01.88 р. Підписано до друку 25.02.88. Формат видання 60×90 1/8. Офсетний друк. Умовн. друк. арк. 3. Умовн. фарб.-відб. 12,0. Обліково-видавн. арк. 3,65. Тираж 343500 Зам. 8-17. Адреса редакції: 252119, Київ-119, вул. Пархоменка, 38—44. Тел. 441-02-43, 441-46-80.

Київ, ордена «Знак Пошани» видавництво ЦК ЛКСМУ «Молодь».

Поліграфкомбінат ЦК ЛКСМ України «Молодь» ордена Трудового Червоного Прапора видавничо-поліграфічного об'єднання ЦК ВЛКСМ «Молодая гвардия». 252119, Київ-119, вул. Пархоменка, 38—44.

«Барвинок», журнал ЦК ЛКСМУ и Республиканского Совета Всесоюзной пионерской организации имени В. И. Ленина для школьников младших классов (на украинском языке).
Журнал издаётся на украинском и русском языках. Основан в 1928 году. Выходит ежемесячно.

Адрес редакции: 252119, Киев-119, ул. Пархоменко, 38—44. Тел. 441-02-43, 441-46-80.

Киев, ордена «Знак Почёта» издательство ЦК ЛКСМУ «Молодь».
Полиграфкомбинат ЦК ЛКСМ Украины «Молодь» ордена Трудового Красного Знамени издательско-полиграфического объединения ЦК ВЛКСМ «Молодая гвардия». 252119, Киев-119, ул. Пархоменко, 38—44.

Текст набрано з застосуванням вітчизняного фотонабірного комплексу «Каскад».

Наша адреса: 252119, Київ-119, вул. Пархоменка, 38-44
тел. 441-02-43 441-46-80

20 к.

ЯК МИ ДЕРЕВА САДИЛИ

Індекс 74022

Тут буде наш гай.

Від пеньків швидше відростає!

Тату! Допоможіть колоду перенести!

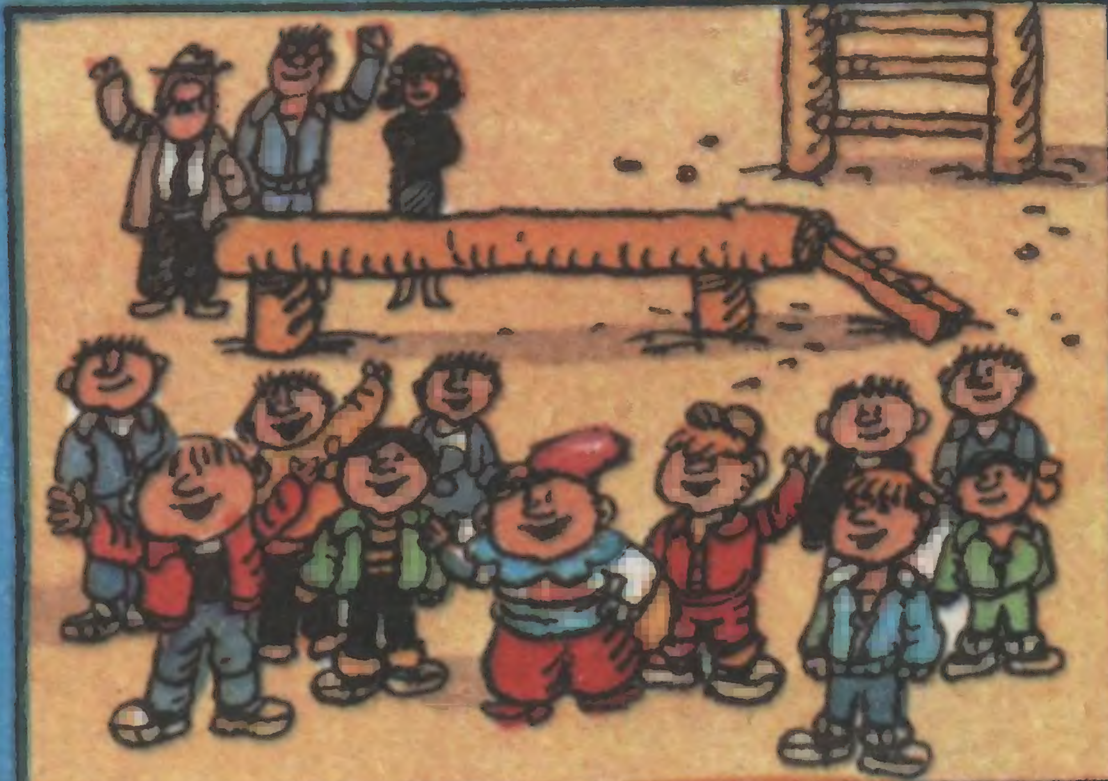
Має вирости величезне дерево.

Є ідея!

Зробимо спортмайданчик!

Снаряди готові.

І зелено, і майданчик є!

Малюнок Р. САХАЛТУЄВА